

REVISJONSUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2016

1. Innledning

Revisjonsutvalget i Helse Nord RHF har i 2016 bestått av:

- Inger Lise Strøm (leder)
- Kari Jørgensen
- Arnfinn Sundsfjord
- Sissel Alterskjær

2. Formål

Formålet med utvalgets arbeid fremgår av pkt 1 i gjeldende Instruks for revisjonsutvalget i Helse Nord RHF:

Revisjonsutvalget er et underutvalg av styret for Helse Nord RHF, som har til formål å styrke styrets fokus på virksomhetsstyring, tilsyn og kontroll i foretaksgruppen.

3. Revisjonsutvalgets møter

Det er avviklet sju møter i 2016. Ett av disse var fysisk møte i tilknytning til styremøte, resten var telefonmøter. Revisjonsutvalget ønsker primært å gjennomføre fysiske møter, men i 2016 har dette vært vanskelig å få til fordi det avvikles temamøter i forkant av styremøtene. Skulle man da også rukket å holde møte i revisjonsutvalget ville det gått med en ekstra arbeidsdag for flere av utvalgets medlemmer, kanskje ville det også blitt en ekstra overnatting.

4. Utvalgets arbeid

Revisjonsutvalget har behandlet 30 saker i 2016. Her er en kort oversikt over de vesentligste temaene:

a) Vedrørende internrevisjonen i Helse Nord RHF:

- Planlegging av internrevisjonens arbeid
Revisjonsutvalget vedtok i august en tilføyelse til revisjonsplanen for 2016-2017: Revisjon av tvungent psykisk helsevern i Nordlandssykehuset HF.

Forslag til plan for internrevisjon 2017-2018 ble vedtatt i utvalget i november 2016 og senere vedtatt av styret i sak 156-2016.
- Oppfølging av internrevisjonens arbeid
Internrevisjonens årsrapport for 2015 ble behandlet av revisjonsutvalget i januar 2016.

Internrevisjonen orienterer i hvert utvalgsmøte om sitt arbeid, og om andre forhold som berører revisjonsutvalgets ansvar og oppgaver. Pågående revisjonsoppdrag behandles ofte som egne saker, når rapportutkast og endelige rapporter foreligger.

En oppdatert oversikt over internrevisjonens rapporter og oppfølgingen av disse ble behandlet i oktober.

I internrevisjonens årsrapport for 2016, som følger denne årsrapporten som vedlegg, er det gjort rede for status i forhold til plan for internrevisjon 2016-2017, vedtatt i desember 2015.

- Internrevisjonens budsjett for 2017
Forslag til internrevisjonens budsjett for 2017 ble behandlet i revisjonsutvalget i oktober, og styrevedtatt budsjett er i samsvar med dette.
- Ekstern evaluering av internrevisjonen
Revisjonsutvalget ga i juni sin tilslutning til at revisjonssjefen starter arbeidet med å få gjennomført en ekstern evaluering av internrevisjonen, i samsvar med gjeldende standarder for internrevisjon. Utvalget er orientert om at evaluering er planlagt gjennomført i 2017.
- Mulig rådgivningsoppdrag for HINAS
Revisjonsutvalget behandlet i juni en anmodning til internrevisjonen om bistand med risikovurdering i HINAS. Utvalget ga sin tilslutning, med visse forbehold. Slik vurdering ble likevel ikke gjennomført, pga etableringen av Sykehusinnkjøp HF.

b) Vedrørende revisjonsutvalgets eget arbeid:

Revisjonsutvalgets årsrapport for 2015 ble behandlet i januar 2016.

c) Vedrørende ekstern revisjons arbeid og foretaksgruppens årsregnskap:

Det fremgår av instruksjonen at revisjonsutvalget skal følge opp ekstern revisjons arbeid. Dette innebærer bl.a. å gjennomgå vesentlige forhold knyttet til Helse Nords årsregnskap/konsernregnskap sammen med ekstern revisor. Revisjonsutvalget hadde i mars 2016 møte med foretaksgruppens eksternrevisor KPMG og Helse Nord RHF's regnskapssjef. Disse ga en orientering om årsregnskapet for 2015, i forkant av styrets behandling av samme.

d) Annet:

Forslag til høringssvar om forskrift om styringssystem i helse- og omsorgstjenesten ble behandlet i januar. Revisjonsutvalget uttrykte da bl.a. skepsis til innføring av krav om sertifisering knyttet til forskriften, dette ble videreført i styrets vedtak i saken i februar.

Revisjonsutvalget behandlet temaet Informasjonssikkerhet i møter i oktober og november. I det siste av disse møtene orienterte representanter for administrasjonen og Helse Nord IKT om informasjonssikkerhetsarbeidet i foretaksgruppen.

5. Rapportering til styret

Årsrapportene om revisjonsutvalgets og internrevisjonens arbeid i 2015 ble lagt frem for styret i februar 2016. Utvalgets møte- og aktivitetsplan for 2017, vedtatt i november 2016, ble lagt frem for styret som referatsak i desember 2016. Protokollene fra utvalgets møter er fortløpende lagt frem for styret som referatsaker.

30.01.2017

Inger Lise Strøm
Leder

Kari Jørgensen

Arnfinn Sundsfjord

Sissel Alterskjær

Vedlegg: Internrevisjonens årsrapport for 2016

NOTAT

Deres ref.: Vår ref.: Saksbehandler/dir.tlf.: Sted/dato:
2015/705-16 Tor Solbjørg, 917 68 828 Bodø, 17.01.2017

Til: Styrets revisjonsutvalg i Helse Nord RHF

INTERNREVISJONENS ÅRSRAPPORT FOR 2016

1) Innledning

a) Internrevisjonens plass i organisasjonen

Internrevisjonen er underlagt styret i Helse Nord RHF. Styret har oppnevnt et revisjonsutvalg med formål å styrke styrets fokus på virksomhetsstyring, tilsyn og kontroll i foretaksgruppen, blant annet ved å se etter at Helse Nord har en uavhengig og effektiv intern revisjon. Internrevisjonen er faglig uavhengig av alle som kan revideres av internrevisjonen. Administrativt er internrevisjonen underlagt adm. direktør i Helse Nord RHF.

b) Formål med internrevisjonens arbeid

Formålet fremgår av pkt 1 i internrevisjonens instruks: *Internrevisjonen skal på vegne av styret i Helse Nord RHF evaluere og bidra til forbedringer i det regionale helseforetakets og foretaksgruppens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll.*

Oppgaven utdypes i instruksens kap. 4, hvor pkt 4.1 er sentralt:

Internrevisjonen skal evaluere det regionale helseforetakets og foretaksgruppens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll. I dette ligger bl.a. å se etter at risikostyring og internkontroll er tilpasset risikoen i foretaksgruppen og bidrar til å sikre

- *målrettet og kostnadseffektiv bruk av ressurser*
- *pålitelig rapportering av økonomiske data og andre virksomhetsdata*
- *etterleving av regelverk, eierkrav og øvrige kvalitetskrav.*

Internrevisjonen har også en rådgiverfunksjon, beskrevet i instruksens pkt 4.2: *Internrevisjonen skal innenfor sitt kompetanseområde gi uavhengige og objektive uttalelser, råd og veiledning for å bidra til forbedringer i foretaksgruppen.*

2) Personalressurser

Det har ikke vært endringer i bemanningen i 2016. Tor Solbjørg er revisjonssjef, Hege Knoph Antonsen nestleder og Bjørn Ole Kristiansen internrevisor, alle i 100 % stilling. Internrevisjonen kan dessuten engasjere eksternt bistand, og i 2016 har fagpersonell ansatt ved St. Olavs Hospital og Sykehuset Telemark bistått ved revisjon av tvungent psykisk helsevern i Nordlandssykehuset HF (se pkt 3 a nedenfor).

3) Internrevisjonens arbeid

Internrevisjonen har tre hovedoppgaver:

- utføre bekreftelsesoppgaver i foretaksgruppen (revisjon)
- yte rådgivning i foretaksgruppen, og
- ivareta sekretærfunksjon for revisjonsutvalget.

Arbeidet i 2016 kan oppsummeres slik:

a) Bekreftelsesoppgaver:

Internrevisjonen arbeider ut fra styrevedtatte toårsplaner som rulleres årlig. Planen for 2016/2017, vedtatt i desember 2015, inneholdt åtte bekreftelsesoppdrag. Ytterligere ett oppdrag ble tatt inn i planen ved vedtak i revisjonsutvalget i august 2016.

Tre av de ni oppdragene ble fullført og styrebehandlet i Helse Nord RHF i 2016, mens to er under arbeid ved årsskiftet. De fire gjestående er videreført i styrevedtatt plan for 2017/2018. Status for oppdragene i revisjonsplanen er slik:

Plan 2016/2017: Oppdrag nr/tema	Status gjennomføring	Status styrets oppfølging
1. Oppfølging av vedtatte fagplaner	Fullført. Rapport 09/15, styresak 21-2016.	Under oppfølging.
2. Vedlikehold og utvikling av kompetanse	Fullført. Rapport 01/16 – 05/16 styresak 76-2016.	Under oppfølging.
3. Samstemming av legemiddellister	Fullført. Rapport 06/16 – 10/16 styresak 96-2016.	Under oppfølging.
4. Bruk av innkjøpssystem og overholdelse av innkjøpsavtaler	Videreført i plan 2017/2018.	
5. Ventetid og svartid ved bildediagnostiske undersøkelser	Videreført i plan 2017/2018.	
6. Risikostyring	Pågår.	Planlagt styre- behandlet mars 2017
7. Antibiotikaforbruk i sykehus	Videreført i plan 2017/2018.	
8. Oppfølging av private institusjoner	Videreført i plan 2017/2018.	
Tatt inn ved RU-vedtak i august: Tvungent psykisk helsevern i Nordlandssykehuset HF	Pågår.	Planlagt styre- behandlet februar 2017

Kort om de fullførte oppdrag:

I revisjonen av *Oppfølging av vedtatte fagplaner* konkluderte internrevisjonen med at Helse Nord RHF og helseforetakene ikke har fulgt opp styrevedtatte fagplaner med en systematikk som gir rimelig sikkerhet for at fagplanene fører til planlagt utvikling for de aktuelle fagområder.

I oppdraget *Vedlikehold og utvikling av kompetanse* var konklusjonen at den interne styring og kontroll i sykehusforetakene i Helse Nord har svakheter som bør forbedres for

å gi rimelig sikkerhet for at helsepersonellens fagkompetanse vedlikeholdes og utvikles, i samsvar med foretakenes behov.

Ved revisjon av *samstemming av legemiddellister* vurderte internrevisjonen om det var rimelig sikkerhet for at foretakene innen utgangen av 2016 ville oppnå målene vedrørende samstemming av legemiddellister. Her ble det konkludert med store variasjoner, fra høy sannsynlighet for måloppnåelse ved enkelte foretak til lav sannsynlighet ved andre.

Alle internrevisjonens rapporter legges fortløpende ut på Helse Nords hjemmeside.

b) Rådgivning:

Internrevisjonen gir råd bl.a. gjennom anbefalinger i revisjonsrapporter, ved innlegg/presentasjoner i møter, seminarer og konferanser, og ved besvaring av fagspørsmål. I 2016 har vi bl.a. bistått kvalitets- og forskningsavdelingen i Helse Nord RHF med etablering av opplegg for kliniske fagrevisjoner i foretaksgruppen, og revisjonssjefen ledet arbeidet med å avgi høringsuttalelse til "forskrift om styringssystem i helse- og omsorgssektoren" (vedtatt i november som "forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgssektoren").

c) Sekretariat for revisjonsutvalget:

Internrevisjonen er sekretariat for revisjonsutvalget i Helse Nord RHF. Funksjonen ivaretas av revisjonssjef og nestleder i fellesskap, og går bl.a. ut på å sette opp sakslister i samarbeid med utvalgets leder, forberede sakene og presentere dem i møtene, skrive protokoll, sørge for arkivering og håndtere de praktiske sider rundt møteavviklingen.

Utvalget holdt sju møter i 2016, seks av disse som telefonmøter. Revisjonssjef og nestleder deltok i alle møtene, internrevisor deltok i fem.

4) **Samarbeid og kontakter**

Revisjonssjefen møter i utvidet ledergruppe i Helse Nord RHF en gang i måneden for utveksling av informasjon med administrasjonen, og er til stede i de fleste styremøtene i Helse Nord RHF. Ved revisjonssjefens fravær har nestleder stilt i disse møtene.

Kontakt og samarbeid med relevante fagmiljøer er viktig, og foregår bl.a. slik:

a) RHF-internrevisorforum

Det er etablert et forum hvor de ansatte i de fire RHF-enes internrevisjoner utveksler erfaringer og drøfter faglige og praktiske spørsmål. Våren 2016 var det dagsmøte på Gardermoen hvor vi orienterte hverandre om aktuelle tema. I en todagers samling på Rennesøy utenfor Stavanger i september ble det bl.a. orientert om kliniske fagrevisjoner i Helse Vest, om interessentenes forventninger til internrevisjonen i RHF-ene, og om ekstern evaluering av IR-funksjonene. I tillegg ble en kartlegging av likheter og ulikheter i arbeidsprosesser i de fire internrevisjonsenhetene presentert. Alle fra internrevisjonen i Helse Nord RHF deltok i dagsmøtet, mens revisjonssjef og nestleder deltok på Rennesøy. Revisjonssjefen har også deltatt i egne møter mellom lederne av de fire revisjonsenhetene.

b) Nettverk for ansatte internrevisjonsledere

Norges Interne Revisorers Forening (NIRF) driver et nettverk for ansatte ledere av internrevisjonsenheter. Her utveksles erfaringer og synspunkter om strategiske, faglige og administrative tema. Revisjonssjefen deltok i ett møte i 2016, hvor hovedtemaet var personvern.

c) Regionalt internrevisjonsnettverk i Helse Nord:

Internrevisjonen i Helse Nord RHF leder et internrevisjonsnettverk i foretaksgruppen, hvor mandatet går ut på utveksling av erfaringer og informasjon, kompetanseheving og samordning av revisjonsaktiviteter i Helse Nord. Det er gjennomført to møter i 2016.

d) Revisorforeninger:

Alle de ansatte i internrevisjonen er medlem av Norges Interne Revisorers Forening (NIRF), og revisjonssjefen leder NIRFs fagkomité for internrevisjon. Revisjonssjefen er også medlem av Den norske Revisorforening (DnR), det gir tilgang til relevant faginformatjon, kurs, tidsskrifter og annen faglitteratur.

e) Annet:

Internrevisjonen legger vekt på å ha god kontakt med Helse Nord's eksterne revisor (BDO), Riksrevisjonen og ulike tilsynsmyndigheter. Slike kontakter er bl.a. viktig for å oppnå en best mulig ressursutnyttelse, bli oppmerksom på risikoområder og unngå overlappende revisjons-/kontrollarbeid. Revisjonssjefen deltok bl.a. i det faste, årlige møtet mellom Riksrevisjonen og RHF-enes internrevisjoner i august.

5) **Faglig oppdatering og utvikling**

Det følger av instruksen at internrevisjonen i Helse Nord RHF skal ha høy revisjonsfaglig kompetanse, og alle internrevisjonens ansatte er diplomerte internrevisorer. Nestleder i internrevisjonen begynte i høst på Master of management-programmet *Consulting* ved Handelshøyskolen BI, et årsstudium med fem ukesamlinger.

Alle tre deltok på NIRFs årskonferanse i Oslo i mai, og på enkelte andre eksterne kurs. Revisjonssjefen deltok på den europeiske internrevisororganisasjonen ECIIAs årlige konferanse som ble avholdt i Stockholm i september, med tittelen "Navigating in rough Waters". Revisjonssjefen og internrevisor deltok også på Nasjonal fagkonferanse i offentlig revisjon i oktober ("Innovasjon i offentlig revisjon – hvordan møte fremtiden"). Revisjonssjefen hadde vært med i programkomiteen for fagkonferansen og var møteleder for en av sesjonene.

Revisjonssjefen holdt også i 2016 en forelesning ved Handelshøyskolen BI om internrevisjon og risikostyring i et helseforetak, og han hadde en forelesning om risikostyring på årsstudium i kvalitetsledelse i akvakultur ved Nord Universitet. Han var også foreleser på NIRFs "Introduksjonskurs til internrevisjon" i mars og i september.

6) **Budsjett, ressursbruk**

Budsjettet for 2016 ga internrevisjonen nødvendig rom for å planlegge og gjennomføre arbeidet hensiktsmessig og effektivt. Internrevisjonen har drevet innenfor de gitte rammer.

7) **Oppsummering**

2016 har vært et godt driftsår i internrevisjonen, og vi har jobbet i henhold til vedtatt plan. Vi blir godt mottatt i hele foretaksgruppen og har et klart inntrykk av at det oppfattes som positivt at vi evaluerer internkontroll, risikostyring og virksomhetsstyring i regionen og yter faglig bistand. Vår opplevelse er at foretakene og de berørte medarbeiderne gjør sitt beste for å legge til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonsprosjektene.

Bodø, 17. januar 2017

Tor Solbjørg
Revisjonssjef
Helse Nord RHF